

Til: Kunnskapsdepartementet

Oslo, 29. mai 2026

Innspill og merknader til rammeplanarbeidet

Lektorlaget takker for muligheten til å kommentere *forslag til innhold i hoveddel og tilhørende underkapitler for rammeplan for lærerutdanningene* fra FRLU. Vi viser ellers til de to forrige innspillene i saken, av 6. januar 2026 og 23. mai 2025.

Rammeplanrevisjonen vil i praksis føre til store, dyptgripende endringer med en rekke store konsekvenser for fellesskolen. Vi savner en kritisk, åpen diskusjon om fordeler og ulemper ved de ulike endringsforslagene. Valgene knyttet til struktur ser ut til å åpne for radikale innholdsendringer, og ikke kun til mer overordnet styring av utdanningsinstitusjonene i tråd med tillitsreformen.

Med så mange ulike underkapittel, vil utdanningsinstitusjonen kunne sette sammen svært mange ulike lærer- og lektorutdanninger. Som FRLU har presisert, vil et underkapittel svare til en «byggekloss» i et utdanningsprogram, og vi frykter at mangfoldet av ulike «utdanningsbygg» vil føre til forvirring hos mulige søkere. Det vil være vanskelig for elever som ønsker å søke lærer- og lektorutdanning å navigere i de ulike tilbudene. Når handlingsrommet i felles rammeplan øker, vil det også være uklart for elene hva de ulike utdanningene vil inneholde og hva de vil utdanne til. Årets søkning til lærerutdanningene viser ikke noen stor fremgang, og en uklar strukturendring vil, slik vi ser det, kunne føre til en svært uheldig nedgang i rekruttering.

Masterutdanninger i vitenskapsfag kombinert med praktisk-pedagogisk utdanning er en viktig kvalifisering av lektorer til norsk skole. Vi synes det er positivt at KD har snudd i saka om innplasseringen av PPU i felles rammeplan, og laget et eget underkapittel for utdanningen.

Lektorlaget er fremdeles bekymret over at de negative konsekvensene ved en felles forskrift for svært ulike utdanninger som kvalifiserer til arbeid i to ulike sektorer (barnehage og skole) ikke er synliggjort eller diskutert, gjennom denne prosessen.

Behold lektorutdanning som navn på lektorutdanning 8.-13.

I oppdragsbeskrivelsen til FRLU er Kunnskapsdepartementet tydelige på at en felles rammeplan «ikke skal viske ut velbegrunnede oppdelinger av lærerroller». Vi reagerer kraftig på at forslaget fra FRLU innebærer å navngi alle lærer- og lektorutdanninger «Lærerutdanninger for [kontekst]», i § 4 Grunnleggende forutsetninger for all lærerutdanning. I tråd med føringene fra departementet, mener

vi navnet på utdanningene må gjenspeile ulike lærerroller, og at begrepet lektorutdanning må beholdes.

De integrerte lektorutdanningene og master kombinert med PPU gir en større grad av fordypning i disiplinfagene enn øvrige utdanninger. Fordypning i disiplin-fag som del av lektorutdanningene gir opptaksgrunnlag for ph.d. i disiplin-fagene. Det samme gjelder ikke for andre lærerutdanninger, eksempelvis grunnskolelærerutdanningene. Målet om en felles rammeplan må ikke føre til at slike forskjeller i fordypningsnivå i fag usynliggjøres, eller fjernes.

Studenter søker seg i dag til faglige mastere med PPU, eller starter på integrerte lektorprogrammer, basert på interesse for fagene. Vi frykter skolen i framtida vil gå glipp av lektorer med en slik motivasjon, om en slutter å bruke lektorutdanning som navn på studiene. Lektorlaget ønsker derfor at både underkapittel 8-10 og 11-13 skal henholdsvis hete, «Lektorutdanning for trinn 8-10» og «Lektorutdanning 11-13». FRLU sitt forslag i hoveddelen om hvordan navngi de ulike utdanningene, må fjernes.

Det må stilles krav om at masteroppgavene er relatert til fagene i skolen

Vi mener formuleringene om krav til bachelor- og masteroppgave ikke er gode nok. Formuleringen «skal dokumentere kompetanse i å fordype seg i et avgrenset emne samt anvende profesjonsrelevant kunnskap» er for utydlig og generell.

Lektorlaget og Lektorstudentene mener det må stilles krav om at masteroppgaven for integrerte lektorutdanninger og for PPU skal være i disiplin-faget eller innen fagdidaktikk. I §14.3 står en unntaksbestemmelse om at studieprogrammer som utdanner lektorer til 8-13 trinn skal ha krav til at masteroppgaven skal være profesjonsrelevant. Begrepet profesjonsrelevant er en for vid formulering og man bør erstatte det med formuleringen som står i underkapittel 11-13: «...*masteroppgave med fagdidaktisk eller disiplin-faglig innretning*». Ungdomstrinnet og videregående er så sentrale i grunnopplæringen at vi mener det er selvsagt at rammeplanen må ha en egen del med krav til utdanningene som kvalifiserer til undervisning på disse trinnene - og at dette ikke kan utformes som unntak.

Innfør en større masteroppgave på lektorutdanningene

Det bør være tydelige føringer for utførelse og arbeidsmengde for obligatoriske fordypningsoppgaver i integrerte lektorutdanninger. Masteroppgaven bør ha et omfang på 60 studiepoeng og være et selvstendig forskningsarbeid innen disiplin-fag eller profesjonsfag. Slike krav må sikres gjennom klare formuleringer i rammeplanen

Lærerutdanningene må synliggjøre og undervise om et mangfold av undervisnings- og læringsmetoder

I forslag til § 4 Grunnleggende forutsetninger for alle lærerutdanninger står det at utdanningene skal kjennetegnes av (...) studentaktive og utforskende læringsformer. Denne delen mener vi må erstattes av en formulering som favner en bredere tilnærming til undervisning og læring, slik at utdanningenes innhold kan utvikles i tråd med forskningsgrunnlag fra en rekke fag som omhandler læring og undervisning. Lektorlaget foreslår: «Utdanningene skal kjennetegnes av høye forventninger til studentene og skal modellere et bredt utvalg av undervisningsmetoder.»

Grunnopplæringens oppdrag bør framkomme eksplisitt i § 2

I forslag til § 2 Formål står det at «utdanningene skal bidra til demokratisk utvikling og bygge på et felles verdigrunnlag for hele lærerprofesjonen». I stedet for en svært overordnet formulering for å romme både barnehage og skole, mener vi at en her bør kunne henvise til formålsparagrafen for henholdsvis barnehage og skole. Parafraseringer bidrar ikke til større tydelighet.

Kvalitet i praksis – vi savner krav om progresjon og tidsmessig plassering i studiet

Kvaliteten i praksis bør økes før en vurderer å øke antallet dager til praksis. Det bør stilles tydelige krav om progresjon i praksis i skolen, fra observasjon av til ansvar for undervisning. I nåværende rammeplan for lektorutdanning 8-13 står det: «Det skal være progresjon i praksisstudiet.». Denne formuleringen er i hoveddelen erstattet med en mye rundere formulering. Igjen vil en viktig sikringsdel bli fjernet eller i beste fall utvannet. I den nåværende rammeplanen for lektorutdanning finnes det en annen sikringsbestemmelse som må beholdes: Praksis skal etter dagens ordning gjennomføres i løpet av tre av fem studieår. Denne bestemmelsen gjør at praksis til en viss grad må fordeles ut over majoriteten av studieløpet, og ikke bare kan legges til ett eller to av årene. Det er for Lektorlaget uklart hva som ligger til grunn for at denne bestemmelsen blir fjernet i nytt forslag til rammeplan. Vi er bekymret for en svekking av kvaliteten på praksis.

Kommuner og fylkeskommuner bør ikke gis makt og myndighet over studieplanene

I forslaget fra FRLU til § 8 Nasjonale retningslinjer og studieplan legges det opp til at både barnehager, skoler, eiere og lokale myndigheter – i praksis kommuner og fylkeskommuner- skal være blant partene som skal utarbeide studieplaner. En slik naiv tilnærming til partnerskap vil vi advare kraftig mot. Enkeltskoler, enkeltkommuner og den enkelte fylkeskommune må og bør ikke få

et slikt utvidet ansvar. Kun høyere utdanningsinstitusjoner har det reelle ansvaret for å utarbeide studieplaner etter UH-lovens § 11, og bør ha et slikt ansvar også i framtida. Vi mkunne skille tydelig mellom arbeidssteders og arbeidsgivers mulighet til å gi tilbakemeldinger til utdanningsinstitusjonene, og utdanningsinstitusjonenes unike ansvar for studietilbudene.

Samlet sett vil forslagene øke forskjellene mellom samme utdanning på ulike steder

Flytting av læringsutbyttebeskrivelser fra nasjonale rammeplaner til lokale studieplaner ved den enkelte utdanningsinstitusjon kan bidra til å undergrave den norske fellesskolen. FRLU ser i stor grad ut til å tillegge lokale tilpasninger stor positiv verdi, og ulempene ved en slik tilnærming diskuteres ikke. Hvis dette forslaget går gjennom, frykter Lektorlaget at det vil bli store forskjeller i kunnskapsnivå og kunnskapsområder mellom studenter fra samme studie fra ulike institusjoner. Det vil bli enda mer komplekst og komplisert for arbeidsgivere å vurdere ulike kandidaters startkompetanse som lærere og lektorer. Studentmobilitet mellom ulike institusjoner vil også forvanskes ytterligere med dette forslaget.

I sum vil forskjellene øke med dette forslaget, og kan ses på som et stort skritt vekk fra fellesskolen. Lektorlaget vil advare Kunnskapsdepartementet å gå i en slik retning.

Regjeringen er opptatt av et forventet fremtidig underskudd på arbeidskraft. Da vil det bli enda mer viktig å sørge for at hver nyutdannet lærer går inn i yrket med en startkompetanse som holder høy kvalitet. Vi mener god kvalitet i lærer- og lektorutdanningene best kan sikres gjennom nasjonale rammer, hvor rammeplanene utgjør den viktigste kvalitetssikringen.

Vennlig hilsen

Helle Christin Nyhuus (sign.)

Leder

Lektorlaget